

משימה לסיכום פרשת שופטים, למורה

א. על המשימה

פרשת שופטים עוסקת רבות בבעלי תפקידים בהנהגת העם. לכל אחד מהם מאפיינים משלו וערך חשוב.

הדיינים - ממונים על מערכת המשפט, ועל קיום ערך הצדק בחברה.
הכוהנים - מקרבים את העם לה' בעבודת המשכן.
הנביא - מוסרים את דבר ה', וכן מנבאים על העתיד.
המלך - אחרי על ההנהגה הלאומית והמדינית של העם.
והזקנים - אחראיים על ביורור משפטי התורה, ועל הוראתה.

המשימה היא משימה מסכמת לפרשת שופטים. מטרתה לחזור על הידע המרכזי הנלמד בפרשה, תוך הצבת אתגר לתלמידים: **לתת ביטוי להיבטים הערכיים** הקשורים בבעלי התפקידים השונים בהנהגה [החשיבות, האחריות, הזכויות, הזהירות] בצורה של ויכוח פומבי ['דיבייט'] או בצורה של כרזה.

לשם כך המשימה ערוכה בשלבים:

שלב ראשון - (קצרצר) סקירת בעלי התפקידים והגדרת המשותף.
שלב שני - ריענון הידע, התאמה בין המקורות בפרשה לידע המרכזי.
שלב שלישי - השוואה, מציאת פרטים דומים ושנים בין בעלי התפקידים, על פי קריטריונים.
שלב רביעי - הרחבת הידע [אפשר לוותר על שלב זה לפי שיקול דעת המורה]
שלב חמישי - קיום הדיבייט, או תחרות הכרזות.
בקובץ זה תמצאו תשובון למשימות ב,ג ומחווון כללי לכל השלבים.

ב. שלב הדיבייט, נספח למורה:

- את הפתק של הדמות ניתן לתלמידים רק לאחר שהשלימו את שלב ג.
- בשלב ה'דיבייט' מזמינים ארבעה נציגים לויכוח (כל זוג שולח נציג אחד שיטען את הטענות), כשכל אחד 'מגן' על אחת הדמויות מתוך הארבע.
- אפשר לעשות 2-3 סבבים קצרים וכך לשתף את כל תלמידי הכיתה.
- על המורה יכין את דיון הוועדה (שולחן כבוד/קרטיסיות וכו'), לנהל את הדיון, להזמין את הדוברים ולסכם את הדברים ואת ההחלטות.
- יש להנחות את התלמידים להכין מראש את הנקודות המנחות, ולערוך מראש את הטענות שלהם על מנת לשכנע את הוועדה.
- לסיכום הדיון נחدد את הרעיון שכל הדמויות נחוצות להנהגה שלמה, כאשר לכל אחד יש את התפקיד המיוחד לה.

דמויות לחלוקה:

תלמידים יקרים, הנכם מתבקשים להיערך באופן בהול לדיוני הוועדה ולשכנע (כנגד החברים מהקבוצות האחרות שקיבלו לייצג בעל תפקיד אחר) מדוע הועד הכללי חייב להשאיר את **הכהן** בתפקידו ומדוע הוא חיוני להנהגת האומה באופן שאי שאפשר לוותר עליו)

תלמידים יקרים, הנכם מתבקשים להיערך באופן בהול לדיוני הוועדה ולשכנע (כנגד החברים מהקבוצות האחרות שקיבלו לייצג בעל תפקיד אחר) מדוע הועד הכללי חייב להשאיר את **הנביא** בתפקידו ומדוע הוא חיוני להנהגת האומה באופן שאי שאפשר לוותר עליו)

תלמידים יקרים, הנכם מתבקשים להיערך באופן בהול לדיוני הוועדה ולשכנע (כנגד החברים מהקבוצות האחרות שקיבלו לייצג בעל תפקיד אחר) מדוע הועד הכללי חייב להשאיר את **המלך** בתפקידו ומדוע הוא חיוני להנהגת האומה באופן שאי שאפשר לוותר עליו)

תלמידים יקרים, הנכם מתבקשים להיערך באופן בהול לדיוני הוועדה ולשכנע (כנגד החברים מהקבוצות האחרות שקיבלו לייצג בעל תפקיד אחר) מדוע הועד הכללי חייב להשאיר את **השופט** בתפקידו ומדוע הוא חיוני להנהגת האומה באופן שאי שאפשר לוותר עליו)

ג. תשובון

שלב שלישי

תפקידי הנהגה					הפרשה	
נביא	שופט	זקנים [בית דין הגדול]	מלך	כהן	נושא	מקור
	✓				משפט צדק	פרק טז פס' יח-כא
	✓				משפט עובדי עבודה זרה	פרק יז פס' ב-ז
	✓	✓		✓	בית הדין הגדול	פרק יז פס' ח-יג
			✓		כרשת המלך	פרק יז פס' יד-כ
				✓	מתנות כהונה	פרק יח פס' א-ח
✓					איסורי קסם	פרק יח פס' ט-כב
					צרי מקלף	פרק יט פס' א-יג
	✓				דיני עדות	פרק יט פס' טו-כא
				✓	תפקיד כהן משוח מלחמה	פרק כ פס' א-ט
			אפשרי		הקריאה לשלום במלחמה	פרק כ פס' י-יח

			אפשרי		דיני מצור	פרק כ פס' יט-כ
	✓	✓		✓	עגלה ערופה	פרק כא פס' א-ט

שלב שלישי

תפקידו המרכזי	כהן	מלך	שופט	נביא	זקנים
תפקידו המרכזי	לעבוד במקדש	להנהיג את העם בצנייני המדינה והמלחמה	לשפוט בבית הדין	לומר לעם את דבר ה'	לפסוק בצניינים כלאיים ולהורות תורה
כיצד מתמנה?	עובר מאב לבן, מאהרן הכהן	הנביא בוחר בו, והעם מקבל אותו	העם ממנה שופטים ראויים בכל ציר	הקב"ה מתעלה אליו וולח אותו	לא כתוב
זכויות מיוחדות	מקבל מתנות כהונה				צריק לציות לכל הוראה שאומרים
חובות/ אזהרות/ איסורים	אין לו נחלה	אסור להרהות כסף, סוסיט ונשיט אסור להתאנות	אסור להטות משפט, אסור לקחת שוחד	אסור לו לומר דבר שלא שמע מה'	
היכן יושב כאשר ממלא את תפקידו?	במשכן ומב כלל הערים	בארמון, בציר הבירה	בשער הציר	בציר	בבית המקדש
* קריטריון נוסף (רשות)					

מחווין כללי:

נושא	רמת ביצוע / קריטריון	השגת היעד	קרוב להשגת היעד	בתחילת הדרך
שאלה 1: המשותף לדמויות [10 נק']	ידע - מציאת הדומה	כולם מופיעים בתורה כבעלי תפקידים בהנהגת עם ישראל	כולם בעלי תפקידים [ללא התייחסות למושג הנהגה]	תשובה ריקה
שאלה 2: סימון בטבלה [25 נק']	ידע, זיהוי נושאים והתאמה בין מקור והנושא למידע מרכזי	1. השלמה נכונה של המקורות החסרים, של הנושאים החסרים 2. סימון נכון של בעלי התפקידים במשבצות המתאימות (עד 2 טעויות)	1. השלמה נכונה של המקורות, ושל הנושאים החסרים, 2. שגיאה בפרט מרכזי, כגון: אי שיוך המלך לפרשת המלך, הכהן למתנות כהונה, הנביא לאיסורי קסם וכדו' או: 2-3 שגיאות במילוי.	השלמה חלקית, או שגויה של המקורות החסרים ושל הנושאים החסרים, 4 טעויות ומעלה בסימון בעלי התפקידים במשבצות הנכונות
שלב 3: השוואה [40 נק']	איתור פרטים דומים ושנים לאור קריטריונים	מילוי של 16 ומעלה פריטי מידע נכונים במשבצות בטבלה [*רשות/מעל למצופה: הצבת קריטריון נוסף בטבלה ומציאת פרט דומה/שונה].	מילוי של 12-15 פריטי מידע נכונים במשבצות בטבלה	מילוי של פחות מ-10 פרטים במשבצות בטבלה
שאלה 4: כרזה/ דיבייט [25 נק']	הסקה/יישום על בסיס ההשוואה	כרזה, או טיעונים, המאפיינים את הייחוד של בעל התפקיד אל מול בעלי התפקידים האחרים, תוך שימוש בידע שנלמד בפרשה	טיעונים כלליים לנחיצותו של בעל התפקיד, ללא שוני משאר בעלי התפקידים, תוך שימוש בידע הנלמד בפרשה.	טיעונים כלליים לנחיצותו של בעל התפקיד, וללא קישור לידע הנלמד בפרשה.
הכנת הכרזה [אפשרי]	יצירתיות [בנוס] [10]	כדאי לתת משוב על עריכה מקורית של הכרזה, עיצובה, ואופן הצגתה.		
דיבייט [אפשרי]	בהירות [בנוס] [10]	כדאי לתת משוב על סדר ובהירות בטיעונים, ועל אופן ההצגה.		